

מהן זכויותיכם בוועדות השילוב וההשמה?

ועדת השילוב וועדת ההשמה חייבות לשמוע את הוריו/ה של הילד/ה טרם קבלת ההחלטה.

- ההורים רשאים – להיות מיוצגים בוועדות על-ידי מישהו מטעמם.
- להציג כל חומר בפני הוועדות.
- לקבל בכתב את החלטותיהן המנומקות של הוועדות. ועדת השמה רשאית לקבוע, כי מטעמים מיוחדים אין להראות את ההחלטה להורים; במקרה זה, הורים רשאים לבקש מפסיכולוג חינוכי, רופא או עובד סוציאלי מטעמם לעיין בהחלטה.
- הוועדות רשאיות לשמוע גם את התלמיד/ה.

כיצד תדעו, אם התוכנית שנקבעה מתאימה לצרכיו של ילדכם?

עם תחילת לימודיו של ילד עם מוגבלות, ובראשית כל שנת לימודים, תיקבע עבורו תוכנית חינוכית יחידנית. התוכנית תקבע את רמת התפקוד של התלמיד, את היעדים הלימודיים לאותה השנה, את פרקי הזמן להשגתם, את האמצעים הדרושים לכך, ואת אמות המידה לבדיקת השגתם.

התוכנית תיקבע על-ידי מחנך הכתה ועובד הוראה מתחום החינוך המיוחד. מנהל המוסד רשאי לצרף איש מקצוע נוסף להכנת התוכנית, לפי הצורך.

התלמיד/ה והוריו/ה יוזמנו להשמיע דברם טרם קביעתה של התוכנית.

בסופה של כל שנת לימודים, זכאים ההורים לקבל הערכה בכתב על התקדמות התלמיד/ה.

התיקון לחוק חולל מהפכה בחייהם של אלפי ילדים. עם זאת, אנו נמצאים בתחילתה של הדרך.

חשוב לעקוב אחר יישומו של החוק הלכה למעשה, ולעמוד על זכויות הילדים מכוחו!

דף המידע מופנה לילדים ולילדות כאחד, וכתוב בחלקו בלשון זכר מחמת מגבלות השפה העברית. דף מידע זה מוצע בפורמט של בריל, קלטת, וקובץ מחשב. לקבלת דף המידע בפורמטים אלה, יש לפנות לפורום העיוורים וליקויי הראייה בישראל (ע"ר), הר הצופים ת"ד 24051, ירושלים 91240. טל' 02-5882677, פקס: 02-5826166

בזכ!ת

בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, עמותה מיסודה של האגודה לזכויות האזרח בישראל

ת"ד 34510
ירושלים 91000
טלפון: 02-6521308
פקס: 02-6521219
www.bizchut.org.il
mail@bizchut.org.il

ארגון בזכות פועל לקידום זכויותיהם של אנשים עם כל סוגי המוגבלות, לשילובם ולשיתופם בחברה בכל תחומי החיים.

בזכות פועל במגוון של כלים – משפטיים, קהילתיים וחינוכיים.

בין היתר, **בזכות** יזם, ניסח וליווה בכל שלבי החקיקה את חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח – 1998, וממשיך ללוות את המשך חקיקתו ואת יישומו הלכה למעשה.

אנשים עם מוגבלות, בני משפחה, אנשי מקצוע ואחרים מוזמנים לפנות למוקד פניות הציבור של ארגון בזכות במקרים בהם נפגעה זכותו של אדם מחמת מוגבלותו.

פעילותו של ארגון **בזכות** מתאפשרת הודות לתמיכתם של הקרן החדשה לישראל, קרנות נוספות ואנשים פרטיים.

יעל בוברמן 06

שילוב ילדים
עם צרכים מיוחדים
בבתי ספר רגילים

הורים לילדים עם צרכים מיוחדים – ילדיכם זכאים ללמוד בבתי הספר הרגילים, ולקבל בהם מענה לצורכיהם!

בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, עמותה מיסודה של האגודה לזכויות האזרח בישראל

בזכ!ת

מדוע לשלב ילדים עם מוגבלות בבתי הספר הרגילים?

אנשים עם מוגבלות זכאים לחיות באופן שוויוני ומכובד כחלק מן החברה. כחלק מעקרונות זה, זכאים גם ילדים עם צרכים מיוחדים ללמוד בבית ספר רגיל, קרוב למקום מגוריהם, עם חבריהם מהשכונה.

במסגרת בתי הספר הרגילים, נחשפים הילדים לכללי ההתנהגות, ולשפה, הנהוגים בחברה בכלל. כתוצאה מכך, ילד, הלומד בבית ספר רגיל, רוכש מיומנויות להיות חלק מהחברה גם בבגרותו – בעבודה, במגורים, בחברה.

זאת ועוד: גם ילדים ללא מוגבלות נהנים מן השילוב, בלומדם להכיר ולכבד את השונה.

מה קובע החוק לגבי הזכות לשילוב?

חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח – 1988 קובע, כי ועדת השמה חייבת לתת עדיפות להפנייתו של ילד עם צרכים מיוחדים לבית ספר רגיל.

אלא שבפועל, ילד הלומד בבית ספר רגיל אינו מקבל כמעט כל מענה לצרכיו. מבקר המדינה, וכן בית המשפט העליון, קבעו כי מדובר באפליה פסולה. גם ועדה במשרד החינוך לבדיקת יישומו של חוק החינוך המיוחד, בראשות פרופ' מלכה מרגלית, קבעה כי יש להקצות בדחופות משאבים לתחום השילוב, כדי להגשים זכותו/ה של ילד/ה עם מוגבלות לשוויון מהותי.

לאור התלונות הרבות מצד הורים, יזם ארגון בזכות תיקון לחוק החינוך המיוחד.

התיקון, אשר הונח על שולחן הכנסת על-ידי ח"כ זבולון אורלב והתקבל בכנסת ביום 13.11.02, קובע את זכותו/ה של ילד/ה עם מוגבלות לקבל מענה לצרכיו/ה גם בבית ספר רגיל.

על מי חל התיקון לחוק?

התיקון לחוק חל על ילדים, אשר מתקיימים בהם תנאים אלה:

- הם בני שלוש עד שמונה-עשרה.
- יש להם לקות משמעותית – גופנית, נפשית, שכלית, רגשית-התנהגותית, חושית (ילדים עם מוגבלות בראייה או בשמיעה), קוגניטיבית או שפתית, וכן ילדים עם לקויות התפתחותיות-כוללניות.
- הלקות מגבילה את יכולתם להתנהגות מסתגלת.

למה זכאי/ת תלמיד/ה משולב/ת?

ילדים עם צרכים מיוחדים זכאים לקבל בבית הספר הוראה ושירותים מיוחדים בהתאם לצורכיהם.

שירותים מיוחדים כוללים:

- עזרים מסייעים – דוגמת ציוד ברייל ומכשירי הגברה.
 - שירותי סיוע – ליווי על-ידי סיע/ת במהלך יום הלימודים.
 - שירותים פסיכולוגיים.
 - שירותים פרא-רפואיים – כגון: ריפוי בעיסוק, קלינאי/ת תקשורת, פיסיותרפיה וכד'.
 - כל שירות נוסף, שיקבע שר החינוך.
- ההוראה תינתן על-ידי מורים מוסמכים בתחום החינוך מיוחד.
- השירותים המיוחדים יינתנו על-ידי פסיכולוגים ובעלי מקצועות פרא-רפואיים, בהתאם לאמות מידה שיקבע שר החינוך.

כיצד נקבעת זכותו/ה של תלמיד/ה לשילוב?

בכל מוסד חינוך תהיה ועדת שילוב, אשר תחליט על קבלתו של ילד לבית הספר, ותבדוק לאיזה שירותים הוא זקוק, ואת זכאותו להם במסגרת תוכנית שילוב שקבע שר החינוך.

הורים לילד עם מוגבלות מוזמנים לפנות לוועדת השילוב במוסד החינוך (בית ספר או גן) בו לומד הילד, או אליו הוא מועמד להתקבל.

גם מורה, יועץ, רשות החינוך המקומית וועדת השמה מוסמכים להפנות ילד/ה לוועדת שילוב.

בוועדה חברים מנהל בית הספר, מחנך הכתה, עובד הוראה מתחום החינוך המיוחד, פסיכולוג חינוכי או יועץ חינוכי. המנהל יכול למנות בעל מקצוע נוסף, לפי העניין.

מה אם אינכם מרוצים מהחלטתה של ועדת השילוב?

תלמידים והורים, אשר אינם מרוצים מהחלטתה של ועדת השילוב, יכולים לפעול באחת משתי דרכים:

- לפנות לוועדת שילוב בבית ספר אחר, בבקשה ללמוד בו; או –
 - להגיש ערר לוועדת השמה תוך 21 ימים מיום שקיבלו את החלטתה של ועדת השילוב.
- בוועדת ההשמה חברים: נציג רשות החינוך המקומית; שני מפקחים של משרד החינוך והתרבות, שאחד מהם הוא מפקח לחינוך מיוחד; פסיכולוג חינוכי; רופא מומחה ברפואת ילדים; עובד סוציאלי המתמחה בילדים בעלי צרכים מיוחדים; הורה לילד עם צרכים מיוחדים מטעם ארגון הורים לילדים עם צרכים מיוחדים.
- ועדת ההשמה מוסמכת לקבל את הערר, לדרוש מוועדת השילוב דיון נוסף (אפשר תוך מתן הוראות לוועדה) או לדחות את הערר.
- ועדת ההשמה צריכה לקבל החלטה תוך 21 ימים מיום שהוגש הערר. הוועדה מוסמכת להאריך מועד זה, מטעמים מיוחדים ובמסמך כתוב.